

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

MD85PRO01

Programación da materia
FUNDAMENTOS DE COMPOSICIÓN
6º curso de Grao Profesional
Curso 2020-2021

Modelo. Programación. MD85PRO01. 01/09/2017. 1

Docente: Fernando Buide del Real

Índice

Introdución.....	3
1. Metodoloxía.....	5
2. Atención á diversidade.....	5
3. Temas transversais.....	7
3.1 Educación en valores.....	7
3.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	8
4. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	9
5. Secuenciación do curso.....	9
5.1 Obxectivos.....	9
5.2 Contidos.....	10
5.3 Avaliación.....	12
5.4 Medidas de recuperación.....	19
5.5 Recursos didácticos.....	21
6. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	23
7. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	23
8. ANEXOS.....	24
8.1 Probas de acceso 1º de grao profesional.....	24
8.2 Probas de acceso a outros cursos.....	24
9. Situacións previstas para o curso 2020/21.....	24
9.1 Adaptación a unha posible situación de ensinanza semipresencial.....	24
9.2 Adaptación a unha posible ensinanza non presencial.....	24
9.3 Plan de reforzo e recuperación.....	24

Introdución

Os coñecementos adquiridos previamente polo alumnado permitiralle desenvolver durante este derradeiro curso determinadas destrezas de escritura, así como afondar no coñecemento dos principais elementos e procedementos da linguaxe musical e a súa relación coas técnicas compositivas, co fin de se iniciar no estudo da composición e de avanzar nunha comprensión das obras musicais que posibilite a súa interpretación adecuada.

O itinerario de composición abrangue un único curso, cuns contidos centrados no estudo do sistema tonal, e deseñouse fundamentalmente para o alumnado que desexe orientarse cara á composición, á dirección, á musicoloxía, á pedagogía, etc., para quen é imprescindible unha sólida formación de escritura previa aos estudos do grao superior, sen que iso exclúa que a poida cursar o alumnado que desexe orientarse á interpretación.

En relación aos contidos de escritura, recóllese a práctica do contrapunto simple ou de especies, ximnasia mental que desenvolve a capacidade para elaborar e superpor liñas melódicas equilibradas e interesantes, e permite abordar a realización de obras máis relacionadas coa realidade musical. En particular, o exercicio desta técnica será de grande utilidade para coñecer con maior profundidade o coral dentro do estilo de J. S. Bach.

O estudo das técnicas do contrapunto imitativo e as súas transformacións temáticas subministrará unha sólida base para abordar, cara ao final do curso, o estudo do canon, obxectivo adecuado por supor un perfecto equilibrio entre o horizontal e o vertical, e polo que entraña de dominio das proporcións formais e das posibilidades de desenvolvemento temático.

Paralelamente á escritura contrapuntística, a creación de pequenas pezas libres a través do emprego de sinxelas combinacións de melodía acompañada e formas musicais a pequena escala representa un novo estímulo que pretende espertar o interese pola composición. Este itinerario pode ser unha base determinante da elección futura da rama creativa no grao superior.

Así mesmo, o coñecemento básico dos instrumentos e das súas posibilidades técnicas e interpretativas permite adquirir unha serie de recursos que posibilitan unha maior aproximación ao estudo integral das obras, e ademais amplía as posibilidades creativas.

Xunto coa escritura e o coñecemento dos instrumentos, a análise constitúe unha parte imprescindible da disciplina, ao ocuparse da habilidade puramente técnica que permite recoñecer e estudar os contidos do curso e deixar outras habilidades de índole especulativa relacionadas co histórico, o estético, o humanístico, o psicolóxico ou o xenuinamente perceptivo, cuxo coñecemento é imprescindible para a comprensión do feito musical como fenómeno cultural e psicolóxico, e que se tratan nas materias de análise e de historia. Ademais, a análise proporcionalle ao alumnado unha serie de ferramentas metodolóxicas que permite avanzar na comprensión das obras musicais, a partir de todos os puntos de vista que poidan ser relevantes para conseguir a devandita finalidade.

Por outra parte, os procedementos diríxense non só á asimilación teórico-práctica dunha serie de coñecementos técnicos ou estilísticos, senón que pretenden dar un paso cara adiante ao incluír prácticas de identificación auditiva dos elementos e dos procedementos estudados, así como unha práctica instrumental básica destes que conduza á súa interiorización.

En calquera caso, o aspecto cuantitativo do ensino debe ser dosificado de forma tal que permita a práctica da composición libre, pois a súa presenza neste nivel dos estudos é fundamental para o desenvolvemento da espontaneidade creativa.

Efectos da situación excepcional sobrevida no curso anterior pola covid-19

No curso pasado 2019-20 o desenvolvemento da actividade docente viuse afectado polo estado de alarma consecuencia do andazo provocado pola covid-19. Durante o 3º trimestre suspendéronse as actividades lectivas presenciais, e seguindo as instrucións recibidas, desenvolvéronse actividades telemáticas de repaso, recuperación ou reforzo da parte da materia xa impartida no período presencial. Por esta razón, na materia de 5º de análise música, a parte da docencia correspondente ao 3º trimestre non se puido desenvolver de maneira axeitada. Isto trae como consecuencia que contidos que poden afectar ao

desenvolvemento da materia (se ben non teñen unha continuidade directa coma no caso da materia de Análise 6º) deban revisarse ao comezo do curso.

1. Metodoloxía

Os principios metodolóxicos que se recollen con carácter xeral nesta programación, serán aplicados en función de diversas variables como son: os obxectivos e contidos didácticos abordados en cada unidade, o tipo de actividade didáctica que se propicia, o tipo de alumno co que se aplicarán, adaptándose sempre ás súas necesidades específicas, etc. A continuación coméntanse brevemente os principios metodolóxicos máis relevantes que se terán en conta no desenvolvemento da actividade docente. No momento de aplicar estas liñas metodolóxicas, teranse en conta os criterios para a atención á diversidade, xa que cada alumno vai necesitar unha orientación adecuada ás súas características.

2. Atención á diversidade

O tema das necesidades educativas especiais ou específicas é un ámbito difícil de abordar no ensino dos conservatorios. Debido ao carácter voluntario de este tipo ensinanzas para o alumnado e ó seu carácter orientado cara a profesionalización, a atención ao alumnado con necesidades especiais ou dificultades de aprendizaxe afróntase de un xeito distinto do ensino obrigatorio. É importante aclarar que segundo a lexislación educativa galega, cada alumno é diferente e precisa dunha atención individualizada, e por iso non podemos pretender que todos aprendan igual, polo que é necesario facer uso dunha diversificación metodolóxica. Se facemos una aproximación máis concreta ao concepto, hai alumnos que requiren unha atención máis específica ou especializada para lograr os mesmos obxectivos que os demais. Trátase de aqueles que por diferentes razóns, temporalmente ou de maneira permanente, non están en condicións de evolucionar cara á autonomía persoal e á integración social cós

medios dos que dispoñemos habitualmente e que “requieren determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conduta “(LOE, artigo 73, sección primeira, título II).

Así mesmo a LOE no Capítulo dedicado á equidade na educación (Título II, Capítulo I, Artigo 71), refírese a este tipo de alumnado, e enuméranse unha serie de principios relacionados co tema:

1. As administracións educativas disporán os medios necesarios para que todo o alumnado alcance o máximo desenvolvemento persoal, intelectual, social e emocional, así como os obxectivos establecidos con carácter xeral nesta lei.

2. Correspóndelles ás administracións educativas asegurar os recursos necesarios para que o alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentaren necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, polas súas altas capacidades intelectuais, por térense incorporado tarde ao sistema educativo, ou por condicións persoais ou de historia escolar, poidan alcanzar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades persoais e, en todo caso, os obxectivos establecidos con carácter xeral para todo o alumnado.

3. As administracións educativas establecerán os procedementos e recursos precisos para identificar de forma temperá as necesidades educativas específicas do alumnado ao que se refire o punto anterior. A atención integral ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo iniciárase desde o mesmo momento en que esa necesidade sexa identificada e rexerese polos principios de normalización e inclusión.

4. Correspóndelles ás administracións educativas garantir a escolarización, regular e asegurar a participación dos pais ou tutores nas decisións que afecten a escolarización e os procesos educativos deste alumnado.

Realizar unha clasificación das necesidades educativas especiais é moi complexo debido á amplitude do ámbito que queremos delimitar. Unha posible clasificación sería a que se centra nas causas de esas necesidades e na súa localización:

- Dificultades de aprendizaxe (dislexias, dislalias)

- Dificultades de adaptación social (debidos a inmigración, diferenzas sociais, culturais ou a problemas económicos)
- Dificultades debidas a desordes de personalidade (algún tipo de trastorno mental tratable como a esquizofrenia)
- Dificultades debidas a una deficiencia física (minusvalías físicas)
- Deficiencias debidas un déficit ou superdotación intelectual.

3. Temas transversais

Todos os temas transversais, e especialmente os de Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos, a Educación moral e cívica e a educación para a saúde (sobre todo en torno á contaminación acústica) estarán presentes ao longo do curso en todas as unidades didácticas .

3.1 Educación en valores

A través da educación transmitense os valores, grazas aos cales é posible vivir en sociedade e participar na vida democrática da mesma. A sociedade reclama da educación a preparación en hábitos de convivencia e respecto mutuo que fan posible que os nenos e nenas, así como aos mozos de ambos sexos conformen a súa propia identidade, o que lles permita construír a súa relación co medio.

A música é sen dúbida un bo instrumento educativo para alcanzar estas metas. E o é porque a música é a plasmación sonora dos desexos, as opinións. É a translación ao sentido, ao vivido, a aquilo que queremos expresar. É a creatividade en grado máximo. É, sen dúbida, o desenvolvemento da linguaxe e da imaxinación. É sensibilidade.

A música é arte. Unha arte pensada para ser non só escrito senón escoitado.

Os rapaces e rapazas sensibilizados coa música canalizan moitas veces as emocións a través da linguaxe sonora que lles axuda a entender o mundo e as relacións cos demais.

A educación, neste sentido, ten o deber de non só de ensinar senón de producir

aprendizaxe.

As composicións musicais de todas as épocas suxiren e comunican valores, desexos, emocións, beleza, preocupacións. A Historia da música é una ferramenta fundamental para a educación en valores incidindo na educación, nas relacións escolares, no papel do profesor e dos alumnos no contexto educativo, nos métodos e estilos de aprendizaxe, etc.

3.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)

As tíc's estarán presentes coa participación do alumnado nas actividades promovidas na Aula Virtual do Conservatorio así como a utilización de Internet para a escoita diaria na aula de obras dos principais compositores da Historia da Música.

Ao respecto do uso de móbil e/ou outros dispositivos electrónicos deberase de ter en conta o seguinte:

- 1. Non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice, e sexa con fins didácticos.
- Non se permite o uso na aula ou fora dela de ningún programa ou aplicación informática que recopile ou faga uso de calquera dato do alumnado (datos persoais, datos de avaliación e seguimento) agás CENTROSNET e TOKAPP, e a súas aplicación para dispositivos móbiles.
- Para o uso de calquera outro programa ou aplicación informática do que non se faga mención na programación didáctica correspondente ou recopile ou faga uso de algún dato de carácter persoal ou referente ao seguimento ou avaliación do alumnado, deberase pedir autorización expresa a cada alumno ou alumna, ou aos seus titores legais, de ser o caso.

- No caso de que o profesorado ou o alumnado precisen facer uso do mobil ou de calquera outro dispositivo electrónico semellante nas aulas por algún motivo de forza maior e xustificable, deberá pedirse autorización á Dirección do Centro.

4. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

As actividades de promoción das ensinanzas e distintas actividades que se poidan fomentar se adaptarán ás instrucións das autoridades e ás directrices que o centro estableza en relación á situación do COVID19.

5. Secuenciación do curso

Curso: 6º de Grao Profesional

5.1 Obxectivos

Os obxectivos determinados no currículo da especialidade para os estudos de Fundamentos de composición son:

- 1) Coñecer os principais elementos e procedementos compositivos das distintas épocas e autores, desde o canto gregoriano ata a actualidade.
- 2) Utilizar os principais elementos e procedementos compositivos das épocas barroca, clásica e romántica.
- 3) Realizar pequenas obras libres co fin de estimular o desenvolvemento da espontaneidade creativa.
- 4) escoitar internamente os elementos e procedementos estudados, tanto na análise de obras como na realización dos exercicios escritos.
- 5) Analizar obras desde diferentes puntos de vista que permitan avanzar na súa comprensión.

- 6) Coñecer a interrelación dos procedementos compositivos das distintas épocas coas estruturas formais que deles se derivan.
- 7) Identificar a través da audición os procedementos apresos.
- 8) Tocar nun instrumento polifónico a forma esquemática dos procedementos compositivos básicos estudados.

5.2 Contidos

Os contidos dos estudos de Fundamentos de composición diferéncianse basicamente en dous apartados:

- Análise
- Escritura

Os contemplados no currículo son;

Continuación do estudo e a práctica dos procedementos compositivos do sistema tonal.

Práctica do contrapunto simple ou de especies a dúas, tres, e catro voces en combinacións clásicas.

Práctica do coral a capella no estudio de J. S. Bach.

1. Práctica do canon
2. Práctica da imitación
3. Práctica da forma libre: A Invención.
4. Realización de traballos e composición de pequenas obras instrumentais nos estilos barroco, clásico e romántico.
5. Realización de pequenas obras libres.
6. Estudo analítico dos distintos elementos que configuran a linguaxe musical, a partir da análise de obras de distintos autores desde o canto Gregoriano ata a actualidade, e desde distintos puntos de vista analíticos.
7. Práctica auditiva e instrumental dos elementos aprendidos que conduzan a sua

interiorización.

Primeira Avaliación

U.D. Nº 1 Práctica do Contrapunto no Barroco.

U. D. Nº 2 Práctica da Harmonía do Círculo de Quintas no Barroco. O seu tratamento.

U. D. Nº 3 Análise de obras de Bach, Marcello, Pergolesi, Loeillet, Vivaldi, etc.

U. D. Nº 4 Realización de traballos de composición para voz con acompañamento, xa sexa con teclado ou orquestrado, en estilo Barroco-Clásico.

Segunda Avaliación

U. D. Nº 5 Práctica do Contrapunto e Harmonía no Clasicismo.

U. D. Nº 6 Práctica da Forma no período Clásico.

U. D. Nº 7 Realización de traballos de composición de obras a solo o instrumentais en estilo Clásico-Romántico

U. D. Nº 8 Práctica e iniciación á orquestración.

Terceira Avaliación

U.D.Nº 9. Orquestración

U.D.Nº 10 Práctica da harmonía cromática ó longo do século XIX.

U.D.Nº 11 Estudio analítico dos distintos elementos que configuran a linguaxe musical, a partir da análise de obras de distintos autores desde o canto Gregoriano ata a actualidade, e desde distintos puntos de vista analíticos.

U.D.Nº 12 Realización dun traballo de linguaxe romántico.

5.3 Avaliación

O Currículo de Profesional recolle os Criterios de Avaliación xunto a unha breve descrición dos mesmos, que non se reproducen aquí por falta de espazo, aínda que se relacionan no párrafo que vén a continuación. A definición duns criterios de avaliación responde á necesidade de describir aquilo do que debe ser capaz o alumno para demostrar que logrou un obxectivo. A continuación procedeuse a relacionar devanditos criterios xerais cos contidos, o que nos ofrece a oportunidade de concretar devanditos criterios en factores ou criterios de avaliación máis precisos e específicos para o nivel no que se sitúa a programación. Deste xeito teremos máis elementos de xuízo á hora de avaliar. Terá unha función orientadora e formativa (contribúe a mellorar os procesos de ensino e aprendizaxe). Haberá de ser motivadora, reflexiva, e analítica (autoavaliación) e non cualificadora ou punitiva. Deberá referirse aos procesos (avaliación continua) a través de uns indicadores preestablecidos, e non só aos resultados (avaliación final ou sumativa). Farase uso de diversos medios de avaliación como a autoavaliación, a coavaliación e a heteroavaliación.

Realizarase unha avaliación continuada tendo en conta os seguintes criterios.

5.3.1 Criterios de avaliación

Deben garantir unha avaliación sistemática (organizada conforme a un plan preconcebido e integral) e obxectiva (baseada na harmonía entre os resultados conseguidos e os obxectivos propostos). Resumindo, podemos dicir que os criterios de avaliación que se seguirán neste curso divídense en:

1.- Escritura musical. Sobre baixo ou tiple ou dun esquema harmónico (dado ou propio). Contrapunto rigoroso, invertible e imitativo Estudio das técnicas de imitación transformativa. Harmonización de corais a capella en o estilo de J.S.Bach. Realización de motetes en estilo renacentista. Composición de pequenas obras en distintos estilos e obras libre.

2.- Identificación auditiva dos elementos da forma a pequena e gran escala. Identificación de erros.

3.- Identificación analítica de elementos morfolóxicos e sintácticos e a forma a pequena e gran escala. Identificación de erros.

A súa relación detallada sería a seguinte:

DECRETO 203/2007 27 setembro

Realizar exercicios a partir de baixos e triples dados.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de: Encadear adecuadamente os acordes, dominar a mecánica de organización harmónica, aplicar adecuadamente unha realización coidada desde o punto de vista musical.

Compoñer exercicios breves, a partir dun esquema harmónico dado ou propio.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de: Crear no seu integridade pequenas pezas musicais a partir de indicacións harmónicas esquemáticas, comprender os diversos procedementos de funcionalidade harmónica en base aos cales desenvolver formulacións individuais, lograr habilidade para conseguir unha realización lóxica, coidada e interesante, prestando especial atención ás voces extremas.

Realizar exercicios de contrapunto rigoroso a 2, 3 e 4 voces nas combinacións clásicas.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de utilizar os coñecementos adquiridos realizando melodías interesantes seguindo a práctica renacentista.

Harmonizar corais a capella no estilo de J.S.Bach.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de realizar harmonizacións de melodías a catro voces utilizando os coñecementos adquiridos cunha harmonización equilibrada.

Realizar exercicios de contrapunto invertible a distintos intervalos. Con este

criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de realizar melodías utilizando a técnica do contrapunto invertible.

Realizar cánons por movemento directo a 2 voces a todas as distancias interválicas e a 3 e 4 voces con e sen cantus firmus

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de dominar a técnica de escritura canónica.

Realizar cánons utilizando técnicas de imitación transformativa: movemento contrario, retrógrado, aumentación e diminución.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de dominar a escritura canónica na súa forma mais complexa orixinando unha forma global coherente e proporcionada.

Realizar invencións dentro do estilo de J. S. Bach.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de dominar a escritura instrumental en pequenas obras de forma esquemática obtendo o máximo aproveitamento das posibilidades de desenvolvemento dun único motivo xerador.

Realizar traballos e compoñer pequenas obras instrumentais (ou fragmentos) nos estilos barroco, clásico e romántico.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de compoñer pequenas obras e comprender os mecanismos de escritura destas épocas.

Compoñer pequenas obras libres.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de desenvolver a súa espontaneidade creativa e ir resolvendo os problemas que se vaian suscitando na súa realización.

Identificar mediante a análise de obras os principais elementos e procedementos das distintas épocas da linguaxe musical occidental.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de recoñecer os distintos elementos estudados e comprender desde o punto de vista do estilo considerado sincrónica e diacrónicamente.

Identificar mediante a análise de obras das distintas épocas da música

occidental os elementos e procedementos que configuran a forma a pequena escala.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de recoñecer os procedementos sintácticos así como a súa capacidade para valorar o papel funcional de devanditos procedementos.

Identificar mediante a análise de obras das distintas épocas da música occidental os elementos e procedementos que configuran a forma a pequena escala.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de recoñecer os criterios seguidos polo autor na elaboración global da obra.

Identificar auditivamente os elementos e procedementos que configuran a forma a pequena escala.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de progresar na súa capacidade auditiva.

Identificar auditivamente os elementos e procedementos que configuran a forma a gran escala.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de progresar no recoñecemento dos criterios seguidos polo autor na elaboración global da obra.

Improvisar en un instrumento polifónico, a partir de esquemas propostos, fragmentos baseados en os procedementos das distintas épocas e estilos.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de improvisar os procedementos estudados, así como o seu grado de inteorización.

Improvisar en un instrumento polifónico, a partir de esquemas propostos, fragmentos baseados nos procedementos das distintas épocas e estilos que inclúan en a súa realización

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de improvisar os procedementos estudados, así como o seu grado de inteorización.

Tocar nun instrumento polifónico os traballos realizados.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de utilizar como apoio

un instrumento polifónico durante os seus estudos.

Identificar auditivamente diversos erros en exercicios preparados con esta finalidade e propoñer solucións.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de detectar mediante a audición os posibles defectos de realización ou de estilo que poidan aparecer nun fragmento de música, así como a súa capacidade para propoñer alternativas adecuadas.

Identificar mediante a análises diversas erros en exercicios preparados con esta finalidade e propoñer solucións.

Con este criterio preténdese comprobar que o alumno é capaz de detectar mediante a análise os posibles defectos de realización ou de estilo que poidan aparecer nun fragmento de música, así como a súa capacidade para propoñer alternativas adecuadas.

5.3.2 Mínimos esixibles

Primeiro trimestre

Realización dunha obra para voz e piano.

Segundo trimestre

Realización dunha obra para instrumento con acompañamento de piano.

Terceiro trimestre

Realización dunha instrumentación dun fragmento proposto.

5.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao comezo do curso no horario de clase realizarase unha proba de **avaliación inicial** que permita valorar os coñecementos previos do alumno. Nesta avaliación se preguntará ademais aos alumnos se teñen problemas de conexión telemática. Tamén se valorarán os informes individualizados do curso anterior en particular na materia de 5º de análise.

Os instrumentos a empregar para avaliar vanse a programar para cada trimestre cursado, consistindo en varios tipos de probas:

Anotacións no caderno de clase referidas ás correccións en clase, á asistencia e á participación. Esta última permite saber o que os alumnos pensan e saben a través das súas preguntas e intervencións en clase, de postas en común e debates ou entrevistas persoais. A nota media final de cada trimestre acharase realizando a media das notas tomadas polo profesor durante as clases.

En tres casos o alumno deberá realizar unha proba escrita: no caso de que a nota media do alumno nunha avaliación sexa inferior a un 5; no caso de que o profesor considéreo necesario para coñecer con detalle o nivel de cumprimento dos obxectivos por parte dese alumno, debido ás faltas de asistencia do mesmo; no caso de que o alumno pense que a nota media de clase é inferior á que merecería e desexa melloralala (neste caso o exame pode demostrar así mesmo que este é menor, e polo tanto baixar a nota). Realización: Para esta proba reservárase un día lectivo (normalmente o día de clase anterior á avaliación), no horario normal de clase (se fóra necesario ampliaríase este tempo). Estas probas estarán integradas con normalidade dentro da actividade educativa e poderán ser abertas ou pechadas (tipo test). Contidos: Poderán incluír distintos tipos de probas relacionadas cos principais criterios de avaliación:

- realización dun traballo escrito seguindo as pautas indicadas no enunciado;
- realización dunha proba de carácter auditivo adecuada ao nivel dos contidos;
 - interpretación ao piano de traballo harmónico de nivel adecuado aos contidos en varias tonalidades;
 - Análise dunha obra ou fragmento musical.

5.3.4 Criterios de cualificación

As **porcentaxes** para realizar a media ponderada serán as seguintes: 60% correccións de clase, 40% participación e actitude. No caso de realizarse a proba específica, esta computará un 50% sendo o outro 50% as anotacións no caderno de clase.

Se o alumno debe realizar a proba a final de curso, (para iso realizarse, como xa quedou indicado anteriormente, aos alumnos cuxa nota da terceira avaliación non supere o 5) esta puntuarase respecto de os seguintes criterios:

Harmonización dun coral no estilo de J.S.Bach. Un exercicio de composición dos realizados no curso sobre un tema proposto. Identificación auditiva: audicións de pequenos fragmentos ou obras, interpretación ao piano e improvisación: Para rematar debe ser capaz de utilizar os seus coñecementos, sobre un instrumento polifónico, neste caso o piano. Tratarase de ler os traballos que escriba e de improvisar utilizando os elementos apresos. Tamén se poderán propoñer exercicios de improvisación. Valorarase a rapidez e corrección na súa realización, valorándose cunha nota de 0 a 10.

Os resultados desas probas sumaranse para obter a nota do exame seguindo este baremo:

-escritura musical 90%

-Identificación auditiva 10%

O resultado fará media coa nota obtida no apartado da parte de análise.

5.4 Medidas de recuperación

5.4.1 Procedementos de recuperación nos que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da avaliación continua pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de

asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proa cunha semana de antelación, alomenos. Será o profesor o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre. A proba consistirá nun exame que incluírá todos os contidos do curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os mesmos que os da proba ordinaria.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

5.4.2 Procedementos de recuperación ordinarios

Para o alumno non que non é posible a avaliación continua por reiteradas faltas de asistencia sen xustificar, e como criterio de avaliación, o profesor **empregará un exame que se realizará ó final de cada trimestre** que incluírá todos os contidos incluídos para ese trimestre en esta programación. A dito exame o alumno será convocado con antelación suficiente. Ademais o profesor pedirá **elaboración de composición** relacionados cos contidos da materia, que serán presentados antes de cada avaliación coas condicións que o profesor estableza.

5.4.3 Probas extraordinarias de setembro

Se un alumno non supera o curso na convocatoria de xuño terá que facer a proba extraordinaria de setembro, proba que terá os seguintes apartados:

Análise dunha partitura: Recoñecemento dos recursos harmónicos, temáticos, instrumentais, etc., mediante os que se estrutura unha obra musical do período barroco, clásico e romántico.

Exercicio práctico. Contén os seguintes aspectos:

1. Harmonización dun coral no estilo de J.S.Bach.
2. Un exercicio de composición dos realizados no curso sobre un tema proposto.
3. Identificación auditiva: audicións de pequenos fragmentos ou obras,
4. interpretación ao piano e improvisación: Para rematar debe ser capaz de utilizar os seus coñecementos, sobre un instrumento polifónico, neste caso o piano. Tratarase de ler os traballos que escriba e de improvisar utilizando os elementos apresos.
5. Tamén se poderán propoñer exercicios de improvisación. Valorarase a rapidez e corrección na súa realización

Os resultados deste exercicio práctico, cualificados de 0 a 10 puntos, sumaranse para obter a cualificación seguindo este baremo:

-escritura musical 60%

-Identificación auditiva 20%

-Interpretación ao piano e improvisación 20%

O resultado fará media coa nota obtida no apartado da parte de análise.

5.5 Recursos didácticos

1. Recursos bibliográficos, ferramentas de procura e consulta, e das fontes musicais que forman, en última instancia, os materiais da historia da composición.
2. Fontes manuscritas, xa que a práctica totalidade das obras musicais – coa excepción, quizá, das compostas nos últimos anos– existiron no seu primeiro momento como manuscritos.

3. Fontes impresas, dado que o avance nas técnicas de impresión permitiu que a música alcanzase, a través da imprenta, cotas de difusión que só internet logrou superar en tempos recentes.
4. Fontes iconográficas, que conteñen unha información vital para o intérprete,
5. Explicacións diarias na aula

Bibliografía:

- Casella, Alfredo.- La técnica de la orquesta contemporánea.- Ricordi
- Gjerdigen, Robert. - Music in the Galant Style.- Oxford University Press
- Hindemith, Paul.- Adestramento elemental para músicos.- Ricordi Americana.
- Kühn, Clemens.- Formación musical del oído.- Labor.
- Kühn, Clemens.- Historia de la composición musical.- Música Idea
- Da Motte, Diether.- Harmonía.- Labor.
- Piston, Walter.- Harmonía.- Labor.
- Schönberg, Arnold.- Harmonía.- Real Musical.
- Schönberg, Arnold.- Funcións estruturales de la armonía.-Labor.

6. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Consistirán nunha avaliación continua por parte do profesor da especialidade da programación didáctica, rexistrando as posibles incidencias e variacións na mesma no caso de presentarse. Ademais nas reunións do Departamento de Fundamentos de composición levarase a cabo un seguimento da programación co mesmo fin.

7. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Nas reunións do Departamento de Fundamentos de composición acordaranse as medidas oportunas de avaliación necesarias para o correcto funcionamento do mesmo; trataranse conxuntamente co seguimento da programación.

8. ANEXOS

8.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Non se contempla nesta materia

8.2 Probas de acceso a outros cursos.

Non se contempla nesta materia

9. Situacións previstas para o curso 2020/21

9.1 Adaptación a unha posible situación de ensinanza semipresencial

Este caso darase se aparecen casos de covid. No referido caso dotaránse os medios necesarios para comunicarse por videoconferencia.

9.2 Adaptación a unha posible ensinanza non presencial

(todo o alumnado desenvolvendo a materia na casa)

Os mínimos esixibles serán os referidos no punto 6.3.2. As probas en lugar de ser escritas de forma presencial serán traballos que se enviarán via telemática cun límite de tempo para ser completados. En todo caso se seguirán as indicacións das autoridades.

9.3 Plan de reforzo e recuperación

Proporanse clases de reforzo, tanto presenciais como telemáticas no caso da apreciar que aprendizaxes imprescindibles non foron adquiridas no curso 2019/20.

